

Biti moramo pripravljene

Samopomoč in sosedstva pomoč je tako ob elementarnih nesrečah kot tudi ob morebitnem vojnem stanju izredno pomemben element reševanja človeških življenj in imovine, v prvih minutah izjemnega stanja pa celo najpomembnejše in tudi najučinkovitejše.

Mestni štab za civilno zaščito je pred nekaj dnevi ponovno izdal knjižico, v kateri je moč najti najnujnejše napotke, kako ravnati ob izrednih prilikah (potres, poplave, neurja, požar, bombni, nuklearni, kemični in drugi vojaški napadi). Podobna knjižica je bila že pred leti razdeljena prebivalcem Ljubljane, vendar pa je velika večina teh brošur že porazgubljenih, uničenih in podobno. Tako imamo sedaj pred seboj novo knjižico, ki bo vsem nam v marsikaterem primeru v neprecenljivo pomoč.

Vsi se še spominjamo, kako se je šestega maja lani zatresla zemlja v Furlaniji in Posočju. Učinek tega potresa pa smo še kako čutili tudi v našem mestu. Prav tako pa se, čeprav manj radi, spominjamo tudi našega ravnanja ob tej priložnosti. Nemalo prebivalcev, predvsem večjih stanovanjskih zgradb, se je brezglavo, po najbližji poti, preivalo ven, na prosto. Ob tem je prihajalo do mnogih zapletljivih, celo poškodb, vendar takrat sam potres ni prizadel škoda in je bila večina nepravilnosti, k sreči, brez posledic.

Namen tega sestavka ni ustvarjati vzdušja napetosti ali vnašanja negotovosti — vendar pa moramo razumno sprejeti dejstvo, da se zemeljska skorja še vedno ni umirila (to smo lahko opazili prav preteklo leto, ki mu pravijo kar leto

potresov, saj praktično ni bilo večjega zemeljskega predela, ki se ne bi vsaj enkrat stresel pod vplivom podzemeljskih sil); prav tako bi bilo iluzorno trditi, da ne bo več požarov, poplav, neurij in, čeprav si vojnih strahot nihče ne želi, lahko do njih še vedno pride; omenjena knjižica v zgoščeni in poljudni obliki opozarja na predvidene nevarnosti in svetuje, kaj ob različnih nesrečah storiti, da bi se s kar najmanjšimi žrtvami omejile njih posledice in stanje normaliziralo.

Knjižica nosi naslov »PREBIVALCEM LJUBLJANE«, občinski in krajevni štabi civilne zaščite pa jo bodo razdelili po vseh gospodinjstvih.

Priporočamo slehernemu občanu, da se seznanj z njeno vsebino, knjižica pa naj v vsakem stanovanju dobi svoje stalno mesto, da bo lahko vsak trenutek pri roki. MJ

- javna varnost, telefon številka 92
- poklicna gasilska brigada, telefon številka 93
- reševalci, telefon številka 94

V primeru nesreče bomo sporočili, kaj se je zgodilo in kje, število ponesrečencev in njihovo stanje. Če nam telefon ni dosegljiv, bomo obvestili strokovne organe kako drugače, vendar čim hitreje.

Ob nevarnosti, ki bi ogrožala mesto in okolico, nas bo predpisanimi znaki opozarjala služba za obveščanje, javljanje in alarmiranje s sirenami.

1. Nevarnost zračnega napada — zavijajoč 60-sekundni zvok siren:

2. Nevarnost delovanja jedrskih, bioloških ali kemičnih sredstev — zavijajoč zvok siren 3-krat po 20 sekund s presledkom po 15 sekund:

3. Nevarnost naravne nesreče — enakomerni 20-sekundni zvok siren, podaljšan zavijajoči 20-sekundni in zaključni enakomerni 20-sekundni zvok siren:

4. Nevarnost požara — enakomerni zvok siren 3-krat po 20 sekund s presledkom po 15 sekund:

5. Prenehanje vseh nevarnosti — enakomerni 60-sekundni zvok siren:

Na znak nevarnosti zračnega napada pojdemo brez odlašanja v zaklonišče.

Na znak nevarnosti jedrske-biološke-kemične kontaminacije takoj nadenimo zaščitno masko in druga zaščitna sredstva in se umaknimo s kontaminiranega območja.

Na znak nevarnosti naravne nesreče se bomo umaknili na varen nezazidani prostor in če je le mogoče — na dvignjeno zemljišče.

Na znak nevarnosti požara bomo zapustili poslopje in se zavarovali pred dimom in vročino.

Čeprav še nismo v nevarnosti, razmislimo o naslednjem:

- poiščimo najvarnejša in najodpornjša mesta v stanovanju,
- oglejmo si najbližje zaklonišče z vhodi in z izhodi,
- pregledimo varovalne naprave na napeljavah in napravah ter njihovo delovanje,
- odstranimo s podstrešja vnetljivi material in navlako,
- reševalna oprema, ki jo hranimo na določenem mestu, naj bo vedno pripravljena,
- zapomnimo si, kje je najbližji telefon,
- seznanimo se z organizacijo civilne zaščite na našem območju,
- sestavimo seznam hišnih stanovalcev,
- pozanimajmo se, kje lahko zaprosimo za pomoč v tiski in kam se lahko zatečemo.

Zakon o poslovanju TOZD na področju prometa, storitev v prometu in ukrepih za preprečevanje kršitve enotnosti jugoslovanskega tržišča je zastavljen z namenom, da zaščiti potrošnika.

Organizacija združenega dela, ki skriva blago, omejuje ali ustavlja dobavo blaga, špekulira ali pa opravlja druga dejanja s katerimi povzroča pomanjkanje na tržišču, je po novem zakonu kaznovana.

Čeprav smo imeli že dosedaj v določeni meri podobne različne določbe, pa jih je marsikatera delovna organizacija izgrala, že zato, ker je bila kazen manjša od koristi.

Čeprav smo imeli že dosedaj v določeni meri podobne različne določbe, pa jih je marsikatera delovna organizacija izgrala, že zato, ker je bila kazen manjša od koristi. Sedaj je zakonodajalec v predlogu zapisal, da se lahko tako delovno organizacijo kaznuje tudi do milijon dinarjev kazni.

Ker povprečen kupec le težko ve, ali gre za izigravanje zakona ali ne, pač pa se večkrat sooča s prodajalci, ki so neljubozni in neustrežljivi, vsaj taki so v očeh kupca, je predvideno, da tudi na tem področju mora zavladati red v prihodnje. Čeprav samo z zakonom ni mogoče prisiliti prodajalcev, da bi bili prijazni, pa vendarle zakon poizkuša v določeni meri ščititi kupca. Za poslovodje neke prodajalne je predvidena kazen 500 dinarjev, če bi pozabil izpisati cene artikla, prav tako pa je razlog za izrek kazni tudi, če blagajničarka ne more ali noče najti pet par drobiža, ki bi jih morala vrniti. Trgovci morajo kupcu izdati račun, v kolikor pa to ne želi, in ga kupec prijavi, plača kazni 500 dinarjev. Prav tako morajo trgovci po novih zakonih ustrezni kupcu, tudi če zahteva manjšo količino nekega proizvoda ali pa celotno količino. Le v izjemnih

Zaščiteno potrošnik

primerih, ko bi zaradi tega lahko prihajalo do špekulacije oz. do motenj pri oskrbi prebivalstva, lahko trgovec tako željo zavrne. V posebnem odstavku zakon omejuje tudi problem razprodaj, kjer mora biti obvezno označena stalna in nova cena.

Mnogi so se jezili zaradi samih servisov, posebno še, ker so bili posamezni aparati za gospodinjstvo, televizorji in drugi električni aparati predolgo v popravilu, sedaj pa lahko kupec zahteva, da se mu vsi ti aparati zamenjajo ali popravijo v najkrajšem roku. Prav tako ima pravico zahtevati, da se mu vrne vloženi denar in to celo po izteku garancije.

Lahko pričakujemo, da bodo spremembe tudi pri ne-redu, ki vlada na tržišču avtomobilov. Proizvajalce avtomobilov oz. posredniki v trgovinah se morajo držati pogodbenega roka dobave, če pa je bilo vozilo vplačano že pred dobavo, so dolžni dati tudi običajne obresti, saj so ta denar uporabljali kot obratni kapital. Enako velja tudi za trgovino s pohištvo.

Novi zakon pa predvideva tudi večje sodelovanje in vpliv potrošnikov ter članov pri gradnji trgovskih objektov. Krajevne skupnosti in potrošniški sveti naj bi dajali predloge o lokaciji, delovnem času in vrsti storitev, ki naj bi jih novo zgrajena trgovina opravljala.

Čeprav je težko pričakovati, da bi v vsakdanjem življenju vse te predpise dosledno izvajali, pa nov zakon vsekakor daje potrošniku mnogo več pravic, seveda pa tudi nekaj dolžnosti, kot jih je imel dosedaj. Dokončno besedilo zakona — nekatera področja bo urejeval tudi republiški zakon, bo morda celo nekoliko spremenjeno, saj so že sedaj številne pripombe na osnutek tega zakona, vendar bo kljub vsemu obveljala v njem misel, da je potrošnika treba bolj zaščititi, kot je bil dosedaj.

Na osnovah določil zakona o združenem delu

Nadaljevanje s 1. str.

ob koncu preteklega leta premiki, ki so pokazali, da bi ob vseh potrebnih prizadevanjih in stabilizacijskih ukrepih ter predvsem z doslednim izvajanjem le teh lahko pričakovali v letošnjem letu 4,1-odstotno rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva v občini. Na tako stopnjo rasti bodo vplivale predvsem predvidene oživitve prometa v trgovini na drobno in povečane aktivnosti zunanjetrgovinskih organizacij. Glede na zaostajanje produktivnosti dela v zadnjih letih se postavlja zahteva za doseganje najmanj 3-odstotne stopnje rasti v letošnjem letu, kar je pogoj za doseganje predvidene gospodarske rasti, kar pa bo spet moč doseči le z odločnimi stabilizacijskimi ukrepi ter ob zagotovitvi, da bo zaposlenost resnično ostajala v okvirih s srednjeročnim planom sprejetih gibanj.

Ob takih določilih, ki jih zahtevajo smernice za področje gospodarstva naj zapišemo le, da bo uresničevanje le-teh zahtevalo ne le zunanje ukrepe in naloge, temveč predvsem boljše notranjo organiziranost v gospodarskih organizacijah, večjo delovno disciplino in zavest vsakega delovnega človeka ter dosledno izvajanje določil, sprejetih družbenih do-

govorov in sporazumov ter zakona o združenem delu.

Specifična lokacija ter deloma tudi urbanistična obeležja občine Center vsekakor omejujejo prostorske možnosti razvoja nekaterih panog industrije v naši občini, kar pa ne pomeni, da bi poleg racionalizacije izkoriščanja obstoječih kapacitet ter usmeritve naložb v modernizacijo in avtomatizacijo tehnoloških postopkov, veljalo v letošnjem letu razmisliti tudi o možnostih investicij v nekatere nove panoge industrije oz. razširitve že obstoječih, kar bi vsekakor pripomglo k boljšemu gospodarskemu razvoju občine. Na področju gradbeništva bo zaradi velike razdrobljenosti in slabe medsebojne povezanosti potrebno, da temeljne organizacije združenega dela s tega področja preučijo svojo organiziranost in medsebojno povezanost tako v vertikalnem kot horizontalnem delovnem procesu, da bi racionalizirali obstoječe zmogljivosti in po-boljšali kvaliteto del.

Pomembna trgovina

Nedvomno daje razvitost ter veliko število manjših trgovinskih organizacij v občini Center le-tej posebno obeležje, predvsem pa trgovina predstavlja pomembno vejo v gos-

podarstvu občine. Dosedanja razdrobljenost in neracionalnost organizacije je v preteklosti bila velikokrat vzrok slabšega poslovanja. Zato bo v letošnjem letu na področju trgovine ena od temeljnih nalog, pospeševanje medsebojne združevanja dela in sredstev vseh manjših trgovinskih organizacij z namenom, da bi poslovala racionalneje, bolj specializirano ter predvsem imele boljše organizacijo dela.

Za našega občana je predvsem pomembna dobra založenost trga tako, da bodo naperi usmerjeni tudi v to in pa hitrejša prilagajanje proizvodnje zahtevam potrošnje. Da pa bo to možno, ne sme trgovina pozabiti na proizvodnjo, kateri mora bolj kot doslej zagotavljati pravočasno oskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom. Že dolgo časa je jasno, da je lahko naša trgovina uspešna na tujem tržišču le pod pogojem, če se bo organizirano, skupno z združevanjem dela in sredstev s proizvodnimi organizacijami, pojavljala v zunanjetrgovinski menjavi. Tako bodo tudi letos osnovni nosilci predvidene realizacije izvoznih ciljev sestavljene organizacije združenega dela in druge večje organizacije.

Rešitev ni višanje cen

V preteklem letu smo beležili dokaj dobre rezultate poslovanja v gostinstvu in turizmu naše občine, kar pa je na žalost bolj posledica visokega porasta cen uslug, kakor kakš-

nih posebnih stabilizacijskih ukrepov. Cene gostinskimi uslugam so namreč v preteklem letu zelo narasle, kar pa gotovo ne more iti v nedogled, saj smo s takim načinom najbrž že dosegli limit potrošnikovega žepa, predvsem pa skrajno mejo konkurenčnosti, kar se nam v letošnjem letu ob kakršnihkoli velikih premikih cen lahko zelo maščuje na področju turizma. Verjetno bo morala biti osnova za doseganje dobrih poslovnih rezultatov kaj drugega, kot višanje cen.

Eden osnovnih ukrepov bi moral biti marsikje ponovna preučitev lastne organiziranosti ter prizadevanje za izboljšanje kvalitete vseh vrst storitev in popestritev izbora ponudbe, ki je danes precej skromna glede na možnosti ob malo domiselnosti.

V pogovoru o težavah gostinstva, s katerimkoli vodilnim delavcem v gostinstvu, se bomo srečali s tarnanji o slabih kadrih ter nekakšnem začaranem krogu, ki ga ni mogoče prebiti, da bi se položaj pomanjkanja kvalitetnih gostinskih kadrov izboljšal. Morda bi bilo dobro razmisliti pri tem o učinkovitejšem in stimulativnejšem načinu nagrajevanja.

V analizi poslovnega uspeha organizacij v združenem delu s področja gospodarstva preteklega leta v naši občini, o kateri so razpravljali delegati skupščine na zadnji seji lanskega leta je navedeno, da imata nižji celotni dohodek v primerjavi z letom prej v ob-

čini Center dve področji: trgovina in obrt, kar smo tudi zapisali v zadnji številki Dogovorov.

Nedvomno bo potrebno reševati problematiko na področju drobnega gospodarstva na novih osnovah. Spremeniti se bo moral odnos do organizacij združenega dela s tega področja, tako v družbenem kot zasebnem sektorju.

Glede na potrebo po kompleksnem poznavanju omenjene problematike se že pripravljamo posebna analiza, ki bo razen smernic lahko dobra podlaga za reševanje nekaterih problemov.

Vsekakor pa bo vsa podpora nudena tistim dejavnostim s področja drobnega gospodarstva, katerih dejavnost še vedno zaostaja za potrebami, predvsem so to storitvene dejavnosti.

Ob koncu prvega dela naše sestavke o smernicah za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana občine Ljubljana Center za obdobje 1976—1980 v letu 1977 je potrebno zapisati, da bo spremljal izvajanje s smernicami postavljene naloge izvršni svet občinske skupščine.

Delegati občinske skupščine bodo o dokončnem sprejemu in potrditvi predloženega predloga smernic razpravljali na sejah vseh treh skupščinskih zborov, v začetku februarja.

V naslednji številki Dogovorov bomo prikazali najpomembnejše usmeritve, ki so začrtane s smernicami s področja družbenih dejavnosti.

ARTUR BOROJE